

# Ekonomika gospodarstwa domowego - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                          |
|---------------------|------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Ekonomika gospodarstwa domowego          |
| Kod przedmiotu      | 16.3-WP-PSP-EGD                          |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a> |
| Kierunek            | Praca socjalna                           |
| Profil              | praktyczny                               |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia z tyt. licencjata     |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2021/2022                 |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                 |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 4                                                               |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 2                                                               |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                     |
| Język nauczania                 | polski                                                          |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Joanna Wyrwa</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Wykład      | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |
| Ćwiczenia   | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Głównym celem przedmiotu jest zaprezentowanie istoty, zakresu działania i funkcji gospodarstwa domowego jako podstawowego podmiotu gospodarującego w sferze spożycia. W trakcie zajęć omówione zostaną teoretyczne i metodyczne podstawy tworzenia budżetu gospodarstwa domowego oraz praktyczne sposoby zarządzania finansami w gospodarstwach domowych.

## Wymagania wstępne

Znajomość zagadnień ekonomicznych (mikro- i makroekonomii), statystyki oraz aktualnych wydarzeń społeczno-gospodarczych.

## Zakres tematyczny

Treści wykładów:

Gospodarstwo domowe jako podmiot gospodarczy. Wybory gospodarstw domowych: wybory ekonomiczne a wybory nieekonomiczne. Wybory konsumpcyjne gospodarstw domowych. Teoria użyteczności. Teoria preferencji. Efekt wyposażenia: załamane krzywe obojętności. Gospodarstwo domowe na rynku pracy. Gospodarstwo domowe na rynku finansowym. Inwestycje gospodarstw domowych. Gospodarstwo domowe a państwo: ubezpieczenia społeczne a ryzyka społeczne, polityka rodzinna, pomoc społeczna.

Podstawy teoretyczne badania zachowań gospodarstw domowych

Treści ćwiczeń:

Gospodarstwo domowe jako podstawowa jednostka gospodarująca sfery spożycia: pojęcia, istota i zakres działania gospodarstwa domowego, różnica między rodziną a gospodarstwem domowym, typologia gospodarstw domowych, ekonomiczne funkcje i cel działania gospodarstw domowych, czynniki określające wydatki na konsumpcję, prawidłowości postępowania gospodarstw domowych w dziedzinie konsumpcji (Prawo Engela).

Zasady racjonalnego postępowania: racjonalność jako podstawa badania zachowań ludzkich, postępowanie racjonalne, racjonalne decyzje w warunkach ograniczeń występujących w otoczeniu, maksymalizowanie zadowolenia: analiza kosztów – korzyści, ograniczenia racjonalnego postępowanie.

Teoria racjonalnego zachowania się konsumenta: pojęcie i rodzaje użyteczności (użyteczność całkowita, użyteczność krańcowa), prawo malejącej użyteczności krańcowej (I prawo Gossena) oraz prawo wyrównania się użyteczności krańcowych (II prawo Gossena), krzywa obojętności jako wyraz preferencji konsumenta, graficzna ilustracja zmian poziomu dochodu konsumenta oraz proporcji cen nabywanych dóbr, linia budżetu konsumenta, równowaga konsumenta.

Organizowanie i planowanie finansów osobistych: istota, cele i funkcje finansów osobistych, planowanie finansów osobistych, bezpieczeństwo własne i majątku oraz racjonalne oszczędzanie i inwestowanie.

Strategie oszczędzania: definicja i formy oszczędzania (oszczędności), rodzaje działań uznanych za oszczędzanie, motywy i cel oszczędzania, ekonomiczne teorie dotyczące oszczędzania.

Usługi banków dla oszczędzających osób fizycznych: podstawowy cel działalności banków komercyjnych, instytucje gwarantujące środki finansowe powierzone bankom, najbezpieczniejsze banki – kryteria wyboru, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, lokaty terminowe, stopa oprocentowania depozytów, kredyty, warunki otrzymania kredytu, cena kredytu.

Rynek papierów wartościowych: pojęcie papierów wartościowych, rodzaje papierów wartościowych, akcje, obligacje, istota i struktura rynku finansowego, uczestnicy rynku kapitałowego, rynek papierów wartościowych – segmenty rynku papierów wartościowych, giełda – zasady organizacji i funkcjonowania giełd papierów wartościowych.

Fundusze inwestycyjne: pojęcie i cel funduszu inwestycyjnego, rodzaje funduszy inwestycyjnych, kryteria wyboru funduszu inwestycyjnego, fundusze powiernicze działające w Polsce.

## Metody kształcenia

Wykład: konwencjonalny, problemowy

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                       | Symbole efektów         | Metody weryfikacji                      | Forma zajęć |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------|-------------|
| Student potrafi dokonywać optymalnych wyborów ekonomicznych.                                                                                                                                                                      | • <a href="#">K_K02</a> | • kolokwium                             | • Ćwiczenia |
| Student potrafi tworzyć budżet gospodarstwa domowego oraz zarządzać finansami osobistymi                                                                                                                                          | • <a href="#">K_U01</a> | • kolokwium<br>• Praca w małych grupach | • Ćwiczenia |
| Student zna zasady racjonalnego postępowania.                                                                                                                                                                                     | • <a href="#">K_W02</a> | • dyskusja, praca w małych grupach      | • Ćwiczenia |
| Student potrafi zdefiniować i opisać podstawowe kategorie ekonomiki gospodarstwa domowego. Rozpoznaje i charakteryzuje uwarunkowania zachowań gospodarstw domowych, w tym uwarunkowania ekonomiczne oraz społeczno-demograficzne. | • <a href="#">K_W01</a> | • test                                  | • Wykład    |
| Student wykorzystuje wiedzę nt. strategii oszczędzania i inwestowania.                                                                                                                                                            | • <a href="#">K_U02</a> | • kolokwium<br>• praca w małych grupach | • Ćwiczenia |
| Ocenia wyniki prac empirycznych w ramach przedmiotu i podejmuje własne analizy empiryczne.                                                                                                                                        | • <a href="#">K_K01</a> | • praca w małych grupach                | • Ćwiczenia |

## Warunki zaliczenia

Zaliczenie z wykładu: zaliczenie z oceną. Zaliczenie wykładu odbędzie w formie pisemnej w jednym terminie dla wszystkich studentów. Warunkiem zaliczenia wykładu jest rozwiązanie testu, sprawdzającego efekty kształcenia w zakresie wiedzy, z wynikiem co najmniej 51% poprawnych odpowiedzi. Kryterium ocen: bardzo dobry (91 – 100%), dobry plus (81 – 90%), dobry (71 – 80%), dostateczny plus (61 – 70%), dostateczny (51 – 60%). W celu uzyskania oceny pozytywnej należy opanować treść wykładanego materiału oraz zapoznać się z literaturą obowiązkową.

Zaliczenie z ćwiczeń: zaliczenie z oceną. Podstawowym warunkiem jest aktywne uczestnictwo w zajęciach. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest: pozytywna ocena z kolokwium (60%), aktywność na zajęciach (20%), przedstawienie prezentacji przygotowanej indywidualnie lub w grupie (20%). Kolokwium, oceniające efekty kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności odbędzie się w formie testu składającego się z pytań zamkniętych i otwartych. Całkowita ilość punktów możliwa do uzyskania z testu wynosi 100. Suma punktów uzyskanych z testu decydować będzie o ocenie: bardzo dobry (91 – 100 pkt.), dobry plus (81 – 90 pkt.), dobry (71 – 80 pkt.), dostateczny plus (61 – 70 pkt.), dostateczny (51 – 60 pkt.). W trakcie semestru studenci mogą uzyskiwać dodatkowe punkty za aktywność. Dodatkowe punkty mogą być uzyskane za udokumentowaną aktywność związaną z tematyką przedmiotu prowadzoną w ramach zajęć pozaobowiązkowych, np. projekty realizowane w kołach naukowych, dodatkowe indywidualne projekty, publikacje w czasopiśmie.

Ocena końcowa: jest wypadkową ocen uzyskany z zaliczenia wykładu i ćwiczeń

## Literatura podstawowa

1. Bywalec Czesław, *Ekonomika i finanse gospodarstw domowych*, PWN, Warszawa 2012.
2. Bywalec Czesław, *Gospodarstwo domowe. Ekonomika, finanse, konsumpcja*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków 2017.
3. Lipiński Marek, *Finanse osobiste. Świadome zarządzanie własnym portfelem*, Wydawnictwo Onepress, Gliwice 2008.
4. Lipiński Marek, *Twoje finanse. Organizowanie i planowanie własnych finansów*, Wydawnictwo Onepress, Gliwice 2012.
5. Lipiński Marek, *Twoje finanse. Racjonalne inwestowanie*, Wydawnictwo Onepress, Gliwice 2009.

## Literatura uzupełniająca

1. Jankiewicz Jacek, *Alokacja czasu jako podstawowego zasobu człowieka. Perspektywa nowej ekonomii gospodarstwa domowego*, Wydawnictwo: Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2018.
2. Sączewska-Piotrowska Anna, *Zamożność dochodowa gospodarstw domowych. Determinanty, dynamika, zróżnicowanie przestrzenne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 2018.
3. Tyszka Tadeusz, Zaleśkiewicz Tomasz, *Racjonalność decyzji*, PWE, Warszawa 2001.
4. Milewski Roman, *Elementarne zagadnienia ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.
5. Kusińska Alicja (red.), *Konsumpcja a rozwój społeczno-gospodarczy regionów w Polsce*, PWE, Warszawa 2012.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 04-05-2021 07:09)